

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА СКРИПТА „ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА - СКРИПТА”
ОД АВТОРОТ ДОЦЕНТ Д-Р САЊА НАШКОВА,
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-116/18 од 257. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при УГД – Штип, одржана на 27.4.2021 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Снежана Иљовска**, редовен професор во пензија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, специјалист по детска и превентивна стоматологија;
- д-р **Цена Димова**, редовен професор на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев”, Штип, специјалист по орална хирургија за изготвување на извештај, рецензија за скрипта, на приложениот ракопис **„ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА - СКРИПТА”** од доц. д-р Сања Нашкова, наменет за студентите на прв циклус стручни студии на Студиската програма Забен техничар - протетичар, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов **„Детска стоматологија - скрипта”** е предвиден како наставно помагало по предметот Детска стоматологија, задолжителен предмет на Студиската програма за забен техничар - протетичар, со 2+0+0 неделен фонд на часови, 3 кредити и се слуша во шести семестар, односно трета година. Предложениот ракопис целосно содејствува со наставната програма и теоретските наставни содржини, кои се акредитирани за предметот Детска стоматологија.

Податоци за обемот на ракописот: Предлог ракописот **„Детска стоматологија - скрипта”** е на 110 страници, категоризиран во дванаесет поглавја, со 90 нумерирани фотографии за подобро и поедноставно прифаќање на наставните содржини. Приложениот ракопис, во целост одговара според обемот на наставната програма и ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Потребата од создавање на вакво учебно помагало – скрипта е во релација со недостигот на соодветен наставен материјал, конкретно за студентите од стручните студии на забен техничар - протетичар. Паралелно со неа беше оформен и практикум, кој студентите ќе може да го користат за добивање на први и базични искуства од оваа област.

Краток опис на содржината:

Ракописот е напишан на лесен и разбирлив јазик. Целокупната материја генерално е распределена во дванаесет поглавја.

Во првото поглавје **Вовед во детската стоматологија. Психолошки типови на деца** авторката дава краток осврт на историскиот развој на детската стоматологија, како и на поделбата на децата според нивното однесување во стоматолошка ординација, со цел препознавање од страна на стоматологот и поголем успех во работата.

Второто поглавје се однесува на *Развој на забите и орофацијалната шуплина* и во него авторката се задржува на пренаталниот и постнаталниот раст и развиток на поединечните забните ткива, како еден сложен процес поврзан со формирањето на околните структури на орофацијалниот систем.

Следното трето поглавје е *Карактеристики на детските заби и вилицы. Хронологија на никнување на млечни и трајни заби* - ги елаборира морфолошките и хистолошките карактеристики на млечните заби во однос на трајните заби, како и времето на никнување на забите од млечна и трајна дентиција.

Во поглавјето *Кариес на млечни заби. Циркуларен кариес на млечни заби* авторката се задржува на денталниот кариес, степенот на прогресија на кариесот во млечната дентиција и го опишува специфичниот облик на кариес на млечни заби, циркуларен кариес заедно со начините за негово згрижување.

Понатаму во ракописот се надоврзува *Терапија на кариес кај млечни заби*, при што се опишани специфичностите и тешкотиите во терапијата на кариес на млечни заби, со посебен осврт кон различните видови на кариесни лезии на млечните заби и чекорите во терапијата кај секој од нив.

Следното поглавје со наслов *Материјали за оптурација на кавитети при млечни заби* ги опфаќа најчестите и најефикасните современи стоматолошки материјали кои можат да се применат на заболениите заби, со цел да се воспостави природниот облик на забите, оклузионо-артикулационите односи, да се поврати функцијата на забот и естетскиот изглед.

Во поглавјата кои понатаму следуваат: *Пулпити на млечни заби. Пародонтити на млечни заби, Неправилности во развојот на забите, Структурни аномалии* авторката ги опишува причините кои доведуваат до патолошки промени на пулпата и периапикалните ткива, заболувањата кои можат да ја зафатат забната пулпа и нивната поделба, причините поради кои доаѓа до заболување на периапикалните ткива, нивната поделба и начините за нивно санирање. Опишани се различните видови на неправилности во развојот на забите настанати под дејство на различни фактори, нивното манифестирање на млечната и трајната дентиција заедно со неправилностите во структурата на забите. Ги опишува причините поради кои настануваат и промените кои ги предизвикуваат на забите.

Следните две поглавја: *Дентална трауматологија, Патологија на меките ткива во детска возраст* се запознавање со денталните повреди, причините поради кои најчесто настануваат, како се поделени во зависност од ткивата кои ги зафаќаат и начините за нивно згрижување. Патологија на меките ткива во детска возраст ги опфаќа повредите кои можат да ги зафатат меките ткива во оралната празнина, со посебен осврт кон повредите на оралната слузница, заболувањата на усните и јазикот заедно со нивните специфичности, заболувањата кои можат да ја зафатат гингивата и потпорниот апарат на забите.

Во дванаесеттото поглавје авторката ја обработува *Интерцептивна и протетска рехабилитација во детска возраст*, со опишување на протетската рехабилитација во детска возраст, специфичностите на протетското згрижување во времето на млечни и трајни заби, со цел функционална и естетска рехабилитација на изгубените забни ткива.

Присуството на голем број на слики, како и едноставниот стил на презентација на специфичната стручна материја, на авторката во ракописот, овозможува на лесен, разбирлив и концизен начин да се совладаат и научат базичните теоретски елементи по предметот Детска стоматологија.

ЗАКЛУЧОК

Предложениот ракопис за скрипта „Детска стоматологија - скрипта” на систематичен, едноставен и пристапен начин ги елаборира теоретските наставни единици кои на студентите на забен техничар - протетичар ќе им овозможи лесно, концизно и едноставно совладување на теоретските содржини по предметот Детска стоматологија. Содржините кои се опфатени во него ќе дадат голем придонес во текот на едукацијата и ќе обезбедат студентите на забен техничар - протетичар да се здобијат со базични елементарни познавања за детската стоматологија, која е и основа на нивните студии.

Согласно со нашиот презентирани извештај, со задоволство му препорачуваме на **Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип да го прифати позитивно рецензираниот ракопис со наслов „Детска стоматологија - скрипта” од доцент д-р Сања Нашкова како учебно помагало – скрипта.**

Рецензенти

Д-р Снежана Иљовска, редовен професор, с.р.
Д-р Цена Димова, редовен професор, с.р.